

Համար: Մինչև այժմ եղած սակաւոթիւ օժանդակութիւնը ուղարկված է եղել այդ մասնաժողովի անդամներին և բաժանված է նրանց ձեռքով, այստեղի երիտասարդների օգնութեամբ: Այժմ էլ, երբ բարեգործ մարդիկ ցանկանան մի ու են է կերպով օգնել այստեղի զայթեականներին, թող բարեհաջեն դիմել Ավալմատ՝ մասնաժողովի անդամներին՝ պ. Գրիգոր Հասրաթեանին կամ պ. Բուգդալ Մանասերեանին, որոնք առաջվայ պէս ուրախութեամբ յանձնն են առնում կատարել իրանց ստանձնած պարտականութիւնը:

ԱՐԴԻՎԱՆԱԳՈՅՑ մեզ գրում են. «Ապրէլի
մեր հասարակութիւնը նոյից առիջ ու-
և հայոց ներկայացում տեսնել: Իբրա պատ-
շ այս անդամ՝ գերասան Վարդյան էր, որը
զների աջակցութեամբ ներկայացրեց «Քօն-
որիօ» կօմէզիան և «Օթաճաշալու քէֆը»:
ւոր գերը կատարեց աշխատվեամբ ինքը
բայցը: Սիրազներից տիկին Բացինչաղեանց,
էս շատ գերերի մէջ՝ նոյնակս և այս
ոմ ցայց տաւեց հմտութիւն: Մ. Պետրոսեան
Օտարեանց բաւական աջող կատարեցին
ց գերերը: Նոյնը կարող ենք ասել ի. Խզ-
անի մասին, որ Վաղինիկակապում յայտնի
չչպէս լաւ գերակատար: «Օթաճաշալու քէ-
ֆառանահն սասակի ուսու ենաւ: Տասա-

Հեան վրա; Խթ անձնական վորձի հիման վրա
յդ լրագութիւն թղթակիցը, որ ստորագրվում է Ա.
առանք երավ, առաջ է, որ այդ ընկերութիւն
երը մեծ մասամբ պատասխանատու են աշդը
մմեղ հայերի կոսորածի համար; Պարսկա-թիւ
ուկան սահմանի վրա այդ ընկերութիւնները կ
օժիտեան երը աշկարա նախապատրաստում
որչաւանդրը դեպի թիւրբաց հողը; Երանց ձեռ
ուկ են գոնիվում 2-ից մինչև 3 հազար մար
այց Բ. Դուռը նոյն աեզտում հինգ անգամ առ
հ զօրք սանի, և Բ. Գոււը գիտէ, թէ ինչ
լատրաստվում; Պարզ է, որ հայկական զօրաց
ինը իսկայն յետ կը քաշվի, իսկ թշուառ
երը կը մնան զահ թիւրդերի ձեռքում:

ված՝ թէ ֆօրմներ մտցնելու համար Երբ Նրանք
կը բարեփոխեն այն կէտերը, որտոց վասփառու-
թիւնը պահանջվում է համաձայն նոր պայման-
ների, որպանք վասփառված և ուղղած ձեռվ կը
ներկայացնեն ձեր մածութեանը: Այդպիսով կա-
րող է մշակվել մի սահմանադրութիւն և ձեր
մեծութիւնը պէտք է հրատարակեք նրա որպ-
չաւուները կայսերական խաթթուուի: Ես պնդում
եմ, որ դա է միակ գրկութիւնը այժմեան զըժ-
ժառարութիւնից:

ՅՈՅՆ ԵՒ ԹԻՒՐԲ ԶԻՆԿՈՐԸ

Մենք ստորպիած ենք նորից ուշադրութիւն
գործածնել այն վերին աստիճանի անտարբեր,
անգութ վերաբերմանքի վրա, որ ցոյց են տա-
լիս թիֆլիսի հայոց քահանաները հայ-գաղթա-
կաններին: Հաստատ աղբիւրից մեզ հաղորդում
են, որ շաբաթ օր, աղբիւրի 5-ին վախճանված
մի գաղթական պատանի թաղելու համար հար-
կաւոր է եղել գիտել բազմաթիւ քահանաների,
մինչև որ, վերջապէս, կիրակի երեկոյեան ուշ
Չուզուրէմի եկեղեցու մի քահանայ յանձն է
առել տանել թաղելու: Գոնէ քրիստոնէական
սկզբունքի արտայացութեան ամենամեծ օրե-
րում, աէր հայրեր, ցոյց տուէք մի քիչ աւելի
քրիստոնէական սգի և մի քիչ աւելի կարեկցու-
թիւն:

«С. Петербургскія Вѣдомости» լրագրի տպ-
րիկի 2 ի համարում տպագրված է մի յօդւած,
որ կրում է «Нѣсколько словъ объ армянскихъ
церковно-приходскихъ училищахъ на Кав-
казѣ» (մի քանի խօսք հայ եկեղեցական-ծխա-
կան գպրոցների մասին կովկասութ) վերադի-
րը: Հեղինակը հիմնելով Կովկասի տևուններա-
նական շրջանի հոգաբարձուի հրատարակած հա-
յուների գրա, ապացուցանում է, որ երբեք չ
կարելի համեմատել հայ եկեղեցական-ծխական
գպրոցները մահմետական մէջրէսաների հետ,
հնչպէս աշխատում է ցոյց առջ պ. հոգաբար-
ձուի հայիւը:

ԱՐԱՍՆՈՎՈԴԱԿԻՑ մեզ գրաւմ են, «Մարտի-
ին, օգտիկելսվ գեներալ էյտենահատ կուրօ-
ստիինի այստեղ գտնվելսվ հայ ծառայող-
ը ներկայացրին նրան մի խնդիրք որով
ուայողները խնդրեցին հսկող կիրակի օր-
յ հանգստութեան համար։ Շատ ցաւալի է,
աեղական վաճառականները, որոնց մե-
մասնութիւնը հայեր են, բաւական չէ որ
էջե այսօր չեն մասած ել խեղճ ծառայող-
ի գրաւթեան մասին, այլ և զիմալլրում
այդ գործին։»

Ապա յիշելով այն փառտերը, որոնք տեղի
կցան Աբգուլ-Համիզի գահ բարձրանալու ժ
անակը, նրա հրատարակած սահմանադրութիւն
եկուցման հեղինակն ասում է. «Ձեր թագա
ութեամ այդ սկիլը, որը ամբողջ աշխար
հանութիւնը դառ և օսմանեան ժողովը
ոլոր դասերի երկրագութեան արքանուց
բաւական էք եթեաւ կայսրութեան փառա
գուգային: Փամանակակից զրութիւնը ցոյց
ալիս, որ հետեւել տարիները չափազանց ի
ւստ տարիներ էին: Երբ ձեր սերունդնե

կու կազմի կաւազների—յոյն և թիւրք զիւսորի մէջ: Ահա ինչ է գրում «Frankf. Zeit.» լրագրի թղթակիցն այդ մասին:

Գել մանիայում առնասարակ տարածված է կարծիք: Մէ թիւրքերը յոյներին ջարդ ու փշուր կանեն: Սա այնքան էլ ճիշտ չէ: Որ սահմանագիրի վրա թիւրքերի գրաւած զիրքերը աւելի յարմար են, քան յոյների գրաւած տեղերը, այդ, ի հարկէ, անվիճելի է: Թիւրքերն իրանց եաեւում ունեն լեռնացին բարձրութիւններ, մինչեւ յոյների եաեւում տարածված է թէսաւիայի հարթավայրը: Տացի գրանից, թիւրքաց զիստոր հրամանաւարը, որ երկար ժամանակ

լու թիւրքաց զինուրական ազգնու է և
լաւ լաւ դիտէ յաւնաց զինուրական կազ-
տութեան բոլոր մանրամասնութիւնները:
այնպէս կուտղների մէջ տարբերութիւն
ւրբ զինուրը, Ֆիշդ է, քաջ է և կուի
նատիկաս, նոյն խոկ առելի լաւ է զին-
աց թիւրքերի մէջ կարգապահութիւնը
ած է այն պատճառով, որ զինուրները
են ստանում: Յոյն զինուրը, ընդհակա-
ռուրված է, նա սիրում է իր օֆիցիերին
և թիւրքը կուի մէջ իր պարագն է
ում, յօյնը ոգեսորված է հայրենասիրական
պատլ: Յոյնը մանկութիւնից է սովորում
րծածել և այս պատճառով թիւրքաց
թիւրքիկական դրութեան մէջ կը սկսի, եթէ
և անցնէ յաւնական հողի վրա. ամբողջ ժո-
ը կը զինվի և ամեն մի քարի, ամեն մի
տեսից կը սկսի կուի թիւնամու գէմ:
յը մեծ զովասանքով է խօսում յաւնաց
հրամանատարի մասին, որ Գէորգ թա-
մէծ որդին է, կանսատանտիւնը: Յոյների
հաւատն է աիրում, որ կանսատանտիւնը
նի մեծ և գժբախտ կանսատիւնի ժա-
գա այն թագաւորն է, որ մեռու կ.
ատերի վրա այն օրը, երբ թիւրքերը

2005 г. № 14

Աիրակի, ապրիլի 6-ին, տեղի ունեցաւ կով-
կասեան թժչկական ընկերութեան տարիկան
ճանդիմաւոր նիստը։ Ընկերութեան քարտաւզա-
ւը կարգաց ընկերութեան վերջին տարվայ գոր-
ծունէութեան տեղեկագիրը։ Ընկերութիւնը գոր-
ծել է, նախիլին տարիների նուան, առանց փո-
խուսութիւնների։ Ճէ իրագործել տեղական լե-
զուներով թժչկական գիտութիւն տարածելու
բազիրու որը մշակված է եղել և ընդհանուր
սողովի հաւանութիւնը ստացած։ Զեկուցումներ
արդացին բժիշկ Սամարօվ՝ արբեզուութեան

ուրի գործակալութեան կ. Պօլսի թղթա-
հադորդում է ապրիլի 6 ից. «Դեսպանատ-
տեղեկութիւն ստանալով, որ Անգօրա
նզի Յօվլատ և Կեսարիա քաղաքների շըր-
տում պատրաստվում են նոր կոտորած-
հրաւիրեցին Բ. Դրան ուշադրութիւնը այդ
վրա Մինչև այժմ դեռ հաստատող տեղե-
մներ չեն ստացվել Սասունի Տալըօրիկ
ում տեղի ունեցած անկարգութիւնների

է բարձր դասակարգերում, որ երկիրը զըստ է կենտրոնական վարչութիւնից, որը առ ամենաշատ է նրա պաշտպանութեան համար և ձևակի ու ձեր կառավարութեան պաշտպանութեան համար; Երկիրը զրկված է ձեր հալատար լիրի շահերի մասին հոգացող աղջիւ վարչութիւնից: Հնագանդութիւնը և զիսցիսկլնախառնակարգած են գիտական գործութեան մէջ, նաւատօրմի ու որը զրօխն են հստացած, և արտէնալը մասն ու եկամուաների աղջիրը է գարձել: Խոչ վերապատճենում է ֆինանսներին, նոունու հաստակեան

զովուրդը կը զինվի և ամեն մի քարի, ամեն մի
ժայռի ետերց կը սկսի կույտ թշնամու գէմ:
Թղթակիցը մեծ զովասանքալ է խօսում յունաց
զլխաւոր հրամանաւարի մասին, որ Գէորգ թա-
գաւորի մեծ որդին է, Կանոնադանունը: Յոյների
մէջ այն հաւասան է ափրում, որ Կանոնադանունը
պիտի լինի մեծ և զժբախտ Կոնսաւանտինի ժա-
ռանուղը. դա այն թագաւորն է, որ մեռու կ.
Պօլսի պատերի վրա այն օրը, երբ թիրքերը
գրաւում էին այդ քաղաքը:

սալին և բժիշկ Յ. Կօրիս Մէլիքեան՝ բժշկակա-
ռութեան նոր դարավլիխ մասին։ Բժիշկ Կօրիս-
էլիքեանի զեկուցումը հետաքրքիր էր նրանով,
որ վերաբերում էր ժանտախտի, զիֆաէրիտի,
աոլէրայի և ուրիշ զրանց նման վարակիչ հի-
անդութիւնների բժշկելու նոր մեթոդին։ «Եր-
որհիւ զիտութեան զարգացման երկրագնադր
աննազան մասերում,—ասեց զեկուցանողը,—
նորհիւ ունիվերսալիզմի, որով գերմանացին,
որպատիացին, ոռուսը, եւպոնացին և ուրիշնե-
ր միասին գործում են մի և նոյն զի-
ռութեան համար՝ արդէն շատ բարերար հետե-
անքներ են սահցված և գուցէ չանցնի մի տա-
ի, որ զիտութիւնը ձեռք բերի ժանտախտի
երաբերմամբ ամենախենանակն».

պատի նոր նահանգապալետ նշանակված է
ասամել-փաշան, որ Զեղդայի կառավարիչն
և ժամանակը, երբ երկու տարի առաջ,
ինները յարձակում գործեցին եւրօպական
լների վրա։ Աչքի առաջ ունենալով այդ
մանրքը, Կ. Պոլսի եւրօպական գեսալանները
եցին այդ արատաւորված պաշտօնեայի
գապետ նշանակելու դէմ։

կած են: Միւս կողմից, ժողովուրդը հարս
րված է և զրկանքներ է կրում նորերս աւե-
նեցած խառնակութիւնների պատճառով
դպիսի դրութիւնը կարող է կարուսաի մա-
լ ամենազօրեղ երկիրն անգամ, բայց աւե-
ճ անհանգստութիւն է պատճառում ձեր հ-
ատակներին պետութեանը սպառնող կրկնակի-
ղափոխութիւնը, որը կարող է մահացու հա-
ւած հասցնել նրան: Օսմանեան վարչութիւն-
քաղաք աշխարհի աջառում համարվում է ծննդան-
արդարութեան օրինակ: Ձեր մեծութիւնը,
ոքեր չէիք համաձայնվի թափել վերջին մարդա-
նի արիւնը, ներկայումս ամբողջ աշխարհի ա-
ռ արիւնաբու փաղիշան էք: Արտասահմանեա-

Ու միայն յայն, այլ և բազմաթիւ ստարագ-
դի, մանաւանդ անդիխցի և լուալացի կամաւոր-
ներ շարունակ թափում են Աթէնքը և պահման-
ջում են ուղարկել իրանց սահմանագլուխը կամ
կրետէ, կուելու համար։ Մանաւանդ շատ կա-
մաւորներ զայխա են Փոքր Ասիայից։ Յունաց
կառավարութիւնը շատ գուարանում է տալ
նրանց զէնք և մթերք, չը խօսելով ուտելիքի
մասին։ Բայց հէնց որ կարելի է լինում մի կեր-
պով հայթալիքել նրանց ամենաանհրաժեշտ իրե-
րը, շտապում են ուղարկել նրանց սահմանա-
գլուխը։ Կամաւորների խմբերի կազմութիւնը
աֆոր է գնում, կայ արդէն «Հելլենաասիրակիան» ժ-

Այս ժամանակ, երբ Թիֆլիսի հայոց լրագիր-
կան մասը

գասպեսի գլուխը, եմէ մի որ և է վեաս ծ
Հաջինի ամերիկական միսիոնարներին:

и **թեան** գործողութիւնների քննադատութիւն
պախարակումն է:

զիօն», որ կաղմիած է զանազան աղքութեան անձերից. Կայ «իտալական լեգիոն», որի օֆիցի-
ռական է աշխարհական ազգական պատմութեան

բրը փրփուրը բերանին վայնասաւն են բարձ-
ացրել մեր Հրատարակչական Ընկերութեան
մէ, ոռուսաց յալտնի գրող պ. Աբրամօվ «Русь»
ազգի մէջ մի համակրական յօդուած է տպել
ռատարակչական Ընկերութեան գործունէաւ-
եան մասին Յարգելի յօդուած ազիրը ուրա-
ալի և օրինակելի է համարում այդ գործու-
ութիւնը, որ հիմնված է լոկ գաղափարի վրա,
ունաց դրամական մէծ միջոցների, միայն ան-
ամեների աջակցութեան վրա:—Խորհուրդ ենք
ալիս հայոց թերթերին արտասապել այդ յօդուա-
շը գուցէ պ. Աբրամօվ հարկադրէ նրանց քիչ
սրմել:

Պօլսից հաղորդում են ապրիլի 8-ից.
Գափու թաղի հայ քահանայ Յովհաթանի
Ը քիւկրամ դինամիտ է գանվել: Գանված
ենաները ցոյց են տալիս, որ հայր Յով-
ը պարագալուն է դինամիտագործների մի
անկ դաւագլութեան, որի նսլատակն է
գեցնել Կ. Պօլսի բոլոր կառավարչական
իշնները: Ապրիլի 6-ից մինչև 8-ը կա-
րմած են՝ 260 հայեր: ։

բարարակում է։ Քեամիլ-բեյ նախատեսում է եւրօպական պետքանիւնների լուրջ միջամտութիւն և ինդրուսութիւնին չը հաւատալ նրանց, որպէսք չսպանցրած յոյսեր են գնում գիւղօմաններ գրածայնութիւնների վրա։ Մասնացոյց անելու եւրօպական գեսալանների մշակած բէֆօրում ծրագրի վրա, Քեամիլ-բեյ աղոյչում է սույնին նախ և առաջ վանդել այն քլիզը, որ ապաժոտում է նրան, յանձնել պատասխանատուածունները ազնիւ մարդկանց և զիմնել իր ճշտակների օգնութեանը և գործակցութեանը առաջարկում եմ ձեր մեծութեանը, — առաջ է նամակում, — ժօղով զումարել ձեր մաս-

Ները և զինուորները մասն են գալիս կարմիր գորիբաղեան շապիկներով։ Դանիայի Պերկէտու զնդադեար զբաղվ սծ է 500 հոգուց բազկայած մի առանձին գօրախոռումք կազմելով։

ՆԱՄԱԿ ՊԱՐՍԿԱՍՏԱՆԻՑ

Թէ չը ան, մարտի 10/22-ին
Մարտի 7/19-ին 9 նշանաւոր թժիշկներ (ուրուց մէջ էր նաև անուանի Պր. Թիլեաքեան) քննելով վեհ։ Սուզաֆփերէզզին Շահի փիզիբական վիճակը, և գտնելով նրա մէջ գլխաւորապէս սրտի հիւանդութիւնը և pierre urinaire—միզական բարի գոլութեանը, խորհուրդ են տուել

